

Arvoisat ministerit,

Me allekirjoittaneet matkailualaa edustavat järjestöt pidämme tärkeänä, että terveysturvallinen rajat ylittävä matkustaminen aukaistaan Suomeen mahdollisimman pian. Olemme kaikki antaneet omat lausuntonne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta. Haluamme ratkaisukeskeisesti esittää teille matkailualan yhteisen näkemyksen terveysturvallisen matkailun toteutuksesta.

Hallituksen esitysluonnos on erittäin monimutkainen ja vaikeasti ymmärrettävä sekä mahdoton toteuttaa käytännössä. Karanteeniin perustuva lähtökohta lisättynä monimutkaisella testaussäännöstöllä on virheellinen lähtökohta lain sisällölle. Lakiesitys johtaisi täysin kohtuuttomaan yhteiskunnan ja veronmaksajien resurssien tuhlaamiseen tilanteessa, jossa covid-19-taudin leviämisen estämiseksi on käytettävissä vaihtoehtoisia resurssitehokkaita toimintamalleja. Karanteenimallista on luovuttava ja otettava käyttöön testaamiseen perustuva malli riskimaista matkustettaessa. Samalla laki kyettäisiin tekemään myös ennustettavaksi ja ymmärrettäväksi, mikäli säännös perustuisi negatiiviseen covid-19-testitulokseen joko lähtömaassa tai tulomaassa matkan kestosta riippumatta.

Näkemyksemme mukaan terveysturvallinen matkailu voidaan toteuttaa seuraavasti:

- Yhden testin malli, jossa riskimaista saapuvalla matkustajalla tulee oleskelun kestosta riippumatta esittää todistus negatiivisesta testituloksesta. Jos hänellä ei ole todistusta, hänen tulee mennä pikatestiin Suomeen saapuessaan.
 - Kansainväliset lentoliikennejärjestöt (IATA ja ICAO) ovat valmistelleet yhden pikatestauksen mallia, jossa lähtömaan negatiivinen testitulos on hyväksyttävä käytäntö kansainvälisessä rajat ylittävässä liikenteessä.
- Maahantulijoille tulee antaa selkeät ohjeet terveysturvallisista toimenpiteistä, kuten suositus kasvomaskin käytöstä sekä käsihygieniasta ja turvaväleistä.
 - THL on ohjeissaan terveydenhuollolle 13.11.2020 todennut, että kasvomaskit estävät erittäin tehokkaasti covid-19-taudin leviämistä.
 - Myös maailman suurin matkanjärjestäjä TUI raportoi asiakkaidensa erittäin alhaisesta ilmaantuvuusluvusta 0.49/100.000/7 vuorokautta, kun terveysturvallisia hygienia- ja maskisuosituksia on käytetty. Otoksena on ollut 2,1 miljoonaa matkustajaa maailmanlaajuisesti covid-19-pandemian aikana heinä-lokakuussa 2020.
- Antigeeni-pikatestikapasiteettia tulee lisätä nopeasti ja merkittävästi kattamaan koko maan tarpeet. Taudin leviämisen estämisessä tärkeäksi ja tehokkaaksi keinoksi on käytännössä osoittautunut nopea testituloksen saaminen, joka mahdollistaa nopean jäljittämisen altistustapauksissa.
 - EU-komission suositus jäsenvaltioille antigeeni-pikatestauksesta 18.11.2020.
 - Esim. Kainuun tautiryöpäs saatiin nopeasti ja tehokkaasti haltuun nimenomaan antigeeni-pikatestien avulla

Vaikka covid-19-tautitilanne tällä hetkellä estää matkustamista useista lähtömaista, on tärkeää, että matkustukseen liittyvät säännöt ovat selkeät ja valmiina hyvissä ajoin jo ennen kuin matkailun lähtömaiden rajoitukset alkavat poistua. Heti kun tämä tapahtuu, kilpailu matkakohteiden välillä tulee olemaan kovaa. Tämän vuoksi pidämme erittäin tärkeänä, että selkeät ohjeet tai lainsäädäntö saadaan mahdollisimman nopeasti voimaan. Tuhannet matkailualan yritykset ja niiden kymmenet tuhannet työntekijät odottavat toteuttamiskelpoista mallia. Ratkaisumallin tulee olla yhteensopiva kansainvälisten ja erityisesti Schengen-alueen käytäntöjen kanssa. Samanaikaisesti tulee kansallisesti huolehtia tehokkaasti terveysturvallisista toimenpiteistä ja antigeeni-pikatestauskapasiteetin lisäämisestä.

Ulkomaanmatkailun puuttuessa on jo tähän mennessä menetetty tuhansia työpaikkoja. Vielä olisi mahdollista pelastaa työpaikkoja keväälle 2021 ja sen jälkeiselle ajalle. Matkailu työllistää Suomessa 142 000 henkilöä, joka on 5,4 % Suomen kokonaistyöllisyydestä. Alle 26-vuotiaiden työntekijöiden osuus on 30 %. Toimiala työllistää työntekijöitä koko Suomessa, myös sellaisilla alueilla, jotka ovat rajun rakennemuutoksen kourissa. Ennustettavilla ja selkeillä matkustussäännöillä on todella kiire tämänkin vuoksi. Matkailualan näkökulmasta pidämme myös tärkeänä, että valtioneuvosto valmistelee kustannustuki III:n, joka kohtelee yrityksiä mahdollisimman tasapuolisesti niiden koosta riippumatta.

Ulkomaanmatkailu Suomessa on hyvin verkostoitunutta ja Finnairin reittiverkostolla on erityisen suuri rooli koko Suomen matkailualan elpymisessä. Esittämämme mallin nopea käyttöönotto mahdollistaisi terveysturvallisen kansainvälisen matkailun ja Finnairin reittiverkoston avautumisen sekä sen myötä Suomen saavutettavuuden myös jatkossa.

Yhdellä negatiivisella testillä, tehokkailla terveysturvallisuuskäytännöillä ja laajalla matalan kynnyksen antigeeni-pikatestauksella kyetään toteuttamaan rajat ylittävä matkailu terveysturvallisesti ja resurssitehokkaasti. Odotamme hallitukselta nopeasti tässä mallissa esitettyä selkeää ja toteuttamiskelpoista rajat ylittävän matkustuksen ohjeistusta.

Kunnioitavasti,

Keskuskauppakamari

Lapin Kauppakamari

Lapin Matkailuelinkeinon liitto LME

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa

Palvelualojen ammattiliitto PAM

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Suomen matkailualan liitto ry SMAL